

τὸ θέρος ἡγγικεν· 31 οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.

32 (ἀμὴν λέγω ὑμῖν) ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, εἰ μὴ πάντα γένηται (?). 33 ἡ (δὴ?) γῆ καὶ ὁ οὐρανὸς παρελεύσονται, ὁ δὲ λόγος μου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 34 (προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς), μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι (ἐν) κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ βιωτικαῖς μερίμναις, καὶ ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη 35 ὥς παγίς. 35^b und 36 (er kommt über alle; wachet, damit ihr bestehen könnt) unbezeugt.

37 (ἦν δὲ) τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ... εἰς Ἐλαιὼν. 38 (καὶ πᾶς ὁ λαός) ... ὠρθρυσεν ... (ἐν τῷ ἱερῷ) ἀκούειν αὐτοῦ.

C. XXII, 1 .... ἐορτή ... πάσχα. 2 unbezeugt. 3. 4 Wahrscheinlich: ἀπελθὼν δὲ Ἰούδας ὁ καλούμενος Ἰσκαριώτης, ὢν ἐκ τοῦ ἀριμοῦ τῶν δώδεκα (daß der Satan in Judas gefahren, ist nicht bezeugt) συνελάλησε τοῖς στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς. 5 ... ἀργύριον ... 6. 7 unbezeugt. 8 καὶ εἶπεν τῷ Πέτρῳ καὶ τοῖς

nicht a) syr^{cu} > προβάλωσιν (mit oder ohne ἥδη) — γινώσκουσιν οἱ ἄνθρωποι allein > βλέποντες ἀπ' ἑαυτῶν γινώσκετε — ὅτι τὸ θέρος ἡγγικεν allein > ὅτι ἥδη ἐγγύς τὸ θέρος ἐστίν.

[32 Tert. IV, 39: „*Adhuc ingerit, non transiturum caelum ac terram, nisi omnia peragantur*“. 33 „*transeat age nunc caelum et terra, dum verbum eius maneat in aevum*“; 34 „*admoneantur et discipuli, ne quando graventur corda eorum crapula et ebrietate et saecularibus curis, et insiat eis repentinus dies ille 35 velut laqueus*““. 37 „*per diem in templo docebat, ... ad noctem vero in claeonem secedebat* ...; 38 „*erant horae quae auditorio competentes; diluculo conveniendum erat*“ — 32 Dieser Vers ist eine Schöpfung M.s > οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη — γένηται vielleicht stand ein stärkeres Wort („*peragantur*“) — 33 Der Zusammenhang bei Tert. führte den Konjunktiv und das „*dum*“ herbei — ἡ γῆ κ. ὁ οὐρ. allein > ὁ οὐρ. κ. ἡ γῆ — ὁ λόγος allein > οἱ λόγοι — μένει εἰς τ. αἰῶνα allein > οὐ μὴ παρελεύσονται (die Verse 32. 33 hat Z a h n zuerst in Ordnung gebracht) — 34 βιωτ. μεριμ. allein > μεριμ. βιωτ.

Cap. XXII, 1, Tert. IV, 40: „*Ex tot festis Iudaeorum paschae diem elegit*“. 3 „*Poterat et ab extraneo quolibet tradi* ... 5 „*poterat et sine praemio tradi*“. Aus Tert. V, 6 p. 590 folgt, daß nur im katholischen Luk. stand „*satana in Iudam introisse*“ (v. 3); aber v. 4 setzt einen Teil von v. 3 voraus. 4 Epiph., Schol. 60: „*Συνελάλησε τοῖς στρατηγοῖς [καὶ] τὸ πῶς αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς*. — τοῖς ἀρχιερεῦσιν fehlt vor τοῖς στρατηγοῖς (sonst unbezeugt) — αὐτὸν παραδῶ αὐτοῖς mit zahlreichen Zeugen vulg. 8 Epiph., Schol. 61 wie oben. Die Fassung ist selbständig > καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπὼν πορευθέντες ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ